

Hiria ala herria?

Hiria utzi eta herrira bizitzera joateko erabakia hartzen ari diren pertsonak ugaritu egin dira azken boladan. Gazteak dira, batez ere, hautu hori egin dutenak, eta horrela lehen erdi hutsik geratu ziren herriak berriz ere betetzen hasi dira.

Hiriaz eta herriaz ariko gara jarduera honetan. Testua eta bideoa ikusi eta ariketa hauek egin ditzakezu:

- Zure ametssetako bizitokia nolakoa den adierazi.
- Bideoa ikusi eta galderei erantzun.
- Testua irakurri eta galderei erantzun.
- Kalekume hitzaren esanahia eta osaera aztertu.
- Bikoteka jarrita egokitzen zaizuna defendatu.

Aramaioko paisaia. Argazkia: Atauri (Joxefe Díaz de Tuesta) CC BY-NC-ND 2.0

OHARRA: Ikasgelan ez bazaude, talde-jarduera hau egiten hasi aurretik, adostu irakaslearekin batera zuen arteko komunikazio-tresna: foroa, posta elektronikoa, WhatsApp, Teams, Hangouts, Google Duo, Skype...

1. Gaian sartu

Binaka jarrita, adierazi ikaskideari zein den (nolakoa den) zure ametssetako...

- **bizitokia**
- **etxea**

New York bezalako hiri batean biziko nintzateke, dena eskura du eta aukera asko dago gauza ugari egiteko.

Nire ametssetako etxea solairu bakarreko etxe eder bat da. Ez zait gustatzen pisu batean bizitzea...

2. Bideoa ulertu

Maitane Garcia hiritik herrira joan da bizitzera. Ikusi bideoa eta hiruzpalau hitzetan erantzun galderei.

<https://labur.eus/t1C29>

Landa-eremuko bizitzarekin aspalditik egiten zuen amets Garciak. Argazkia: Maitane Garcia

1. Natura gustatzen zaie, baina herrira joateko erabakia hartu aurretik zertan aritu ziren urte batzuetan?
.....
2. Bere egunerokoan aldatu diren gauzen artean lehen egiten ez zuen zerbait aipatzen du bereziki, zer?
.....
3. Bere kasuan, "Herri txiki, infernu handi" esamoldea ez da betetzen. Nola esaten du berak?
.....
4. Barakaldoren kasuan, aisialdirako momentuak batez ere zertan oinarritzen dira?
.....
5. Gasteizen bizi zenean gutxiago izaten zituen, eta orain, Aramaioan, gehiago izan ditu. Zer?
.....
6. Nortzuk dira beharrezkoak herri txikietan gauzak aldatzeko eta belaunaldi berriak ekartzeko?
.....
7. Ahateak desagertu zirenean disgustua hartu zuen Maitanek. Nork eraman zituen?
.....

3. Irakurri testua

Irakurri testua eta, bertan dioenaren arabera, erantzun galderei:

Hiritik ihesi

Baserriko lanen gogortasuna atzean utzi eta hiriguneetara ihesi joan ziren gure aurreko belaunaldietakoak. Azken boladan, ordea, kontrako joera hazten ari da gazteen artean: gero eta gehiago dira hirietatik herri txikietara doazenak.

Arrazoiak ugariak dira. Adituek diote pandemiak eragina izan duela zenbait kasutan. Balkoirik edo terrazarik gabe, pisu txikietan... beste inguru batekin amesten igaro dute batzuek etxealdia. Horietako zenbait herrian bertan aukera hobea bilatzen ahalegindu dira. Beste batzuek, aldiz, landa-eremuko herrietara joateko urratsa eman dute.

Azken joera hori, hala ere, ez da berria. Hiriko etxebizitzaren salneurria edo alokairua ordaindu ezinik, landa-eremuketako herriak hazi egin dira azken hamarkadan. Baina jendeak bizitokia aldatzeaz aparte, beste aldaketa batzuk ere bilatzen ditu: bizimodu lasaia, seguruagoa eta solidarioagoa...

Baserrria amets

Barakaldo jaioterri eta Gasteiz bizitoki izan du azken urteetan Maitane García ingeniariak. Duela sei bat hilabete erosi zuen baserri bat Aramaion, bikotekidearekin batera. Herriak 1.500 biztanle inguru ditu eta oso gustukoa dutelako joan dira bertara, baita bien lantokitik gertu dagoelako ere.

Landa-eremuko bizitza aspalditik amesten zuen 29 urteko gazteak. Gogoratu duenez "aititek beti izan du baratzea eta txikitako oroitzapen oso politak ditut berarekin bertan. Beti gustatu izan zait". Mutil-laguna gereñotarra du, eta hasiera batean haren gurasoen soroan ibili ziren barazkiak landatzen. Horrela oharitu ziren nekazaritza "pasioa" zutela eta, etorkizunean, lursaila zuen etxe batean bizi nahi zutela.

Lau urtez izan dute ideia hori buruan. Denborarekin ikuspuntua moldatzen joan dira, aukera desberdinak aztertzen, baserriaren aldeko hautua egin arte. Zaletasunak eta zenbait xedek eraman ditu herrira: burujabe izateak, inguru lasai batean bizitzeak eta naturarekin lotura berreskuratzeak, batez ere.

Ingurukoek, oro har, erabakia ondo hartu zutela dio García, nahiz eta barre artean aitortu ez dakiela oso "zintzoak" izan ziren. "Hiriko lagunei zoratuta nengoela iruditu zitzaizkion, mutil-lagunak eraman ninduela baserrira. Baina hura erostea nik hartu dudana erabakia izan da. Berak hiriko bizitza nahi zuen, hesiak konpondu edo belarra moztea bezalako lanik gabekoa, errazagoa". Horrelako zeregin ugari gehitu dizkio gazteak egunerokoari: sagarrondoak kimatu, sastrakak kendu, hazitegiak jarri... Orain arte horrelakoez ezer gutxi zekiela onartu du: "Sua pizten ere ez nekien, kalekume hutsa nintzen! Baina, jada, ez dut Maitane hura gogoratzen!". Ez du aspertzeko denborarik, baina atari zabalean egoteak estresa arintzen laguntzen dio.

Lursaila duen etxe batekin egiten dute amets gazte askok. Argazkia: Gartxoak (CC BY-SA 4.0)

Lehen egiten ez zituen gauzak egiten ditu orain Maitanek. Argazkia: Maitane García

Irautearen bizipoza

Herrietara itzulera, era berean, onuragarria da biztanleak galtzen ari ziren udalerri txiki askorentzat. Pozarren hartu dituzte bizilagun berriak Aramaion, edo hala iruditzen zaio behintzat Garciari. "Gazteak izanda, herria berpiztuko dugula dirudi, batez ere umeekin. Hurrengo belaunaldiak etorriko direla ikusten dute eta horrek bizipoza emango diola herriari". Etorkizunean guraso badira, lana eta familia uztartzea hirian baino errazagoa izan daitekeela uste du. Badaki senideak gertu izan gabe zaila dela, horregatik espero du auzokideekin harremanak sendotzea eta lagunekin "tribu moduko bat" osatzea umeen zaintzan elkarri laguntzeko.

Bizimodu berrian herritarren arteko gertutasuna eta elkar ezagutzea atsegin ditu. Komunitate baten parte sentitzen da. Harakinak bere gustuak zeintzuk diren badaki, bizilagunak agurtzera joaten zaizkio etxera, auzokideak edozertan laguntzeko prest daude... "Zoragarria da. Pisuan bizi nintzenean ez nituen bizilagunak ezagutzen. Igogailuan haiekin topo egitea deserosoa zen". Edonola ere, buruan du bikotekidearen oharpena: "tentuz ibili eta esaten duzuna neurtu. Batzuetan ezizena jartzen dizute eta urtetan bizi behar duzu horrekin".

Orain arte alde ona soilik ezagutu du, baina ez du uste hartutako erabakiaz damutuko denik. "Paradisuan bizi naiz. Natura oso gertu daukat, loretxoak hazten ikusten ditut, koloreak aldatzen.... Dena etengabe aldatzen ari da. Hori hiri batean ez duzu ikusten".

Erantzun galderei, eta alderatu ikaskidearekin zure erantzunak:

A. Zergatik egin du Maitanek Aramaiora joateko hautua? Aipatu bi arrazoi, gutxienez:

1. *Beti gustatu izan zaio lursaila duen etxe batean bizitzea.*

2.

3.

4.

B. Bizimodu berrian zer da estimatzen duena bereziki?

.....

.....

Gasteiz eguneroko bizimodurako abiadura oso handia du. Argazkia: Santiago Lopez Pastor (CC BY-SA 2.0)

4. Kalekumeak

Maitanek dio kalekume hutsa zela. Zer esan nahi du horrek zure ustez?

- ☐ Klean ibiltzea zuela gustukoa, ez zela batere etzekoia.
- ☐ Ez zekiela landa-eremuko lanetan aritzen, baserri-mundua arrotza zela berarentzat.
- ☐ Txikitan klean jolasean ibiltzen zen horietakoa zela.
- ☐ Hiriak herri txikiak baino gustukoago zituela.

- (K)UME HITZ ELKARTEETAN

Bigarren osagaia -(k)ume duten hitz-elkarteak asko dira: aberaskume, arkume, arranokume, astakume, , basurdekume, lehoikume, putakume, sasikume, txorikume...

Talde handian jarrita, erantzun: kalekumeak al zarete ikaskide guztiak?

BAI

EZ

5. Zer da hobia?

Binaka jarrita, irakurri egoera, bakoitzak aukera bat hautatu eta defendatu aukera hori.

Egoera:

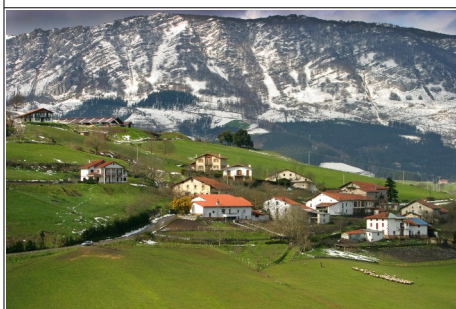
Duela gutxi lana aldatu duzu eta hiri batetik herri txiki batera joan behar izan duzu bizitzera. Batzuk aldaketarekin lehen baino gusturago zaudete. Beste batzuk ez.

Egitekoa:

Defendatu zure aukera eta saiatu ikaskidea konbentzitzen.

A aukera

Herri txikiaren alde onak

Argazkia: Atauri (CC BY NC-ND 2.0)

Argazkia: Pxhere

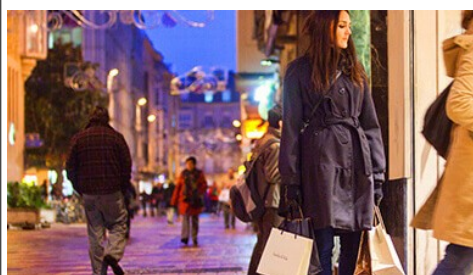
Argazkia: Eneko Bidegain (CC BY 2.0)

Lagunariak:

- Paisaia naturala.
- Lasaitasuna eta bakea. Trafikorik ez.
- Bizimodu osasungarriagoa.
- Norberak bere bizimodua egiteko animaliak izatea eta baratzea lantzea.
- Bizilagunekin gertuko harremana.

B aukera

Hiri baten alde onak

Argazkia: turismo.euskadi.eus

Argazkia: Pixnio

Argazkia: Nacho (CC BY 2.0)

Lagunariak:

- Behar duzun guztia erosteko aukera esku-eskura.
- Edonora joateko garraio publiko ugari.
- Askotariko jende mota eta giroak.
- Edozein zerbitzu behar izanik ere bertan izatea.
- Aisialdirako aukera handia.

ERANTZUNAK

2. Bideoa ulertu

1. Baratzea egiten (baratzea lantzen). / 2. Sua piztea. / 3. Herri txiki, paradisu handi. / 4. Kontsumoan oinarritzen dira. / 5. Bisitak. / 6. Gazteak. / 7. Azeriak.

3. Irakurri testua

EREDUA

A. 2. Burujabea izateko.

3. Inguru lasai batean bizitzeko.

4. Naturarekin lotura berreskuratzeko

B. Herritarren arteko gertutasuna. Komunitate baten parte sentitzea eta harremanak hirian baino estuagoak izateak.

4. Kalekumeak

Ez zekiela landa-eremuko lanetan aritzen, baserri-mundua arrotza zela berarentzat.

TRANSKRIPZIOA

Zein da Maitane Garcia?

Maitane naiz, Barakaldon jaio nintzen, 29 urte ditut eta orain dela sei hilabete edo mugitu nintzen Aramaiora bizitzera.

Zergatik joan zineten hirigunetik herri txiki batera?

Ba, batez ere, naturazaleak ginelako eta natura asko gustatzen zitzaigulako. Eta, orduan, herri txikietan azkenean natura oso-oso hurbil daukazu eta, beste alde batetik, orain dela bost urte edo hasi ginen baratza (baratze) bat egiten eta gure bizimodua bilakatu zen. Eta, azkenean, ba, gure etxea lursail batekin egin nahi genuen eta, horregatik, Aramaiora mugitu ginen.

Zertan aldatu da zure egunerokoa?

Ba, nahiko (nahikoa) aldaketa, adibidez, egunero, sua piztea. Azkenean etxea berotzeko ekonomia bat daukagu eta, bueno, ni Barakaldokoa izanda, ez nuen inoiz sua pizten. Eta, orain, ba egunero sua piztu behar eta, hori, nire egunerokotasunean zeozer ba, nire egunerokotasuna asko aldatu dau (du). Alde horretatik, ba sua piztea.

Nolakoa da bizitza Aramaion?

Ba niretzako (niretzat) Aramaio da oso baketsua eta lasaitasuna (lasaia). Niretzako (niretzat) ba azkenean lehen sektorea dago oraindik eta, hori, oso-oso baketsua ematen du (baketsua da) ez (ezta)?

“Herri txiki, infernu handi” esan ohi da. Hala da?

Ba pandemiagatik egia esan oraindik ez dut oso ondo Aramaio ezagutzen (ezagutzen Aramaio), baina nik orain arte bizi izan dudak esperientziagatik esango nuke: “Aramaio, herri txiki, paradisu handi”.

Zer dira desberdin Aramaio eta Barakaldo?

Ba, bueno, lehen esan dudana ez (ezta)? Batez ere, ba natura, lehen sektorea be (ere) bai. Adibidez, Barakaldo oso zerbitzuetan (zerbitzuetan oso) zentratuta (zentratua) dago eta aisialdirako momentuak, batez ere, kontsumoan oinarritzen dira. Eta, adibidez, Aramaion ez daukazu kontsumitzeko aukera askorik ez (ezta)? Eta, orduan, ba beste plan batzuk bilatu behar dituzu. Eta, normalean, plan horiek dira mendira joatea edo baratzan (baratzean) egotea eta azkenean osasungarriagoak dira.

Nola hartu zuten gertukoek beste toki batera joatea?

Ba, nik uste, ez dakit zintzoak izan diren ala ez, baina nik uste ondo, ondo hartu zutela. Beraiek bazekiten ni (nik) natura maite nuela eta gehienak etorri dira jada bisitan. Gasteizen nengoenean ez ziren askotan etortzen bisitatzera eta, orain, soilik daramat (daramatzat), ba hori, hilabete batzuk Aramaion eta pertsona asko etorri dira nire etxera bisitatzera eta nik uste gustatu zaiela.

Zuen bizitza-proiekturako leku aproposa da Aramaio?

Ba adibidez, nire bizi-planerako, ba nik uste oso aproposa dela Aramaio niretzako (niretzat). Ze nik nahi nuen baratza (baratze) bat edukitzea eta, azkenean, ba lehengaiak edo elikagaiak ingurutik ateratzea ez (ezta)? Eta, adibidez, ba Barakaldon niretzako (niretzat) hori ezinezkoa zen. Eta, horregatik, nik uste nire bizi-planerako ba Aramaio bizimodua nahiago, nahiago dudala.

Herri txikien etorkizunerako garrantzitsuak dira gazteak?

Bai, nik uste ezinbestekoa da (dela) gazteak herrietara bueltatzea. Azkenean idealistagoak gara eta gauzak eraldatzeko irrikarekin gaude oraindik, eta nik uste beharrezkoak garelako herri txikietan gauzak aldatzeko eta azkenean belaunaldi berriak be (ere) bai ekartzeko, ez (ezta)?

Baduzu anekdotarik Aramaion?

Anekdotak piloak (piloa) ditut (dut), baina batez ere ba, adibidez, animaliekin ez (ezta)? Orain ba txakurra daukagu, ahateak be (ere) bai, eta basoa, baserriaren atzekaldean (atzeko aldean) eta, batzuetan, basotik paseatzen ikusten genituen azeriak edo basurdeak ez? Eta, bueno, ahateak erosi genituenean ba gau batean azeriak (azeria) sartu zen eta ahateak eraman zituen eta, bueno, ba disgustua ez (ezta)? Baina bueno, horrelakoa da bizitza.